

פרשת במדבר

מפקד אֶלְלוּסִין

אֶלְקִים מְצַוֶּה אֶת מֹשֶׁה רִבְנּוֹ לְסַפֵּר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. נִסְפְּרוּ הַגְּבָרִים שֶׁהֵם
 'יוֹצְאֵי צָבָא' - מְגִיל עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה.

אֶלְקִים דָּבַר אֶל מֹשֶׁה בְּמִטְכָּו, בְּמִדְבַר סִינַי.
 זֶה הָיָה בַיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי (חֹדֶשׁ
 אֲיָר), בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִיָּה לְצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם. וְכָךְ
 אָמַר לוֹ:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֹהֶל
 מוֹעֵד בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִית
 לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר:

עֲלִיכֶם לְסַפֵּר אֶת הַגְּבָרִים שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. בְּנֵי
 כָּל שִׁבְט יִסְפְּרוּ בְּנִסְפָּד. כָּל אָדָם יִתֵּן מִטְּבַע
 שֶׁל 'בְּקַע' בְּעִבּוֹר עֲצָמוֹ, וְאַחֲרֵיכֶם יִסְפְּרוּ אֶת
 הַמִּטְּבָּעוֹת, וַיִּדְעוּ אֶת מִסְפַּר הָאָנָּשִׁים.

שָׂאוּ אֶת-דָּאֵשׁ פְּלִעֵדַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל
 לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתְכֶם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת
 פְּלִזְכָר לְגִלְגֻלְתֶּם:

בְּסִפְרָה יִכְלְלוּ אֱלֹהֵי מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁמְלֹאוּ לָהֶם
 עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה, שָׁזָה גִיל הַשְּׁרוֹת בְּצָבָא.
 אֶת הַסִּפְרָה תַעֲשׂוּ אִתָּהּ (מֹשֶׁה) וְאַהֲרֹן.

מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה פְּלִיִצָא צָבָא
 בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצָבָאתְכֶם אִתָּהּ
 וְאַהֲרֹן:

לְצַדְכֶם יִהְיֶה בְּסִפְרָה נְצִיג מְכָל שִׁבְט - רֹאשׁ
 הַשִּׁבְט.

וְאַתְכֶם יִהְיוּ אִישׁ אִישׁ לַמִּטָּה אִישׁ רֹאשׁ
 לְבֵית-אֲבֹתָיו הוּא:

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאָנָּשִׁים אֲשֶׁר יַעֲמְדוּ אִתְכֶם
 לְרֹאוּבֵן אֱלִיצוֹר בֶּן-שִׁדְיָאוֹר:
 בֶּן-שִׁדְיָאוֹר.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאָנָּשִׁים אֲשֶׁר יַעֲמְדוּ אִתְכֶם
 לְרֹאוּבֵן אֱלִיצוֹר בֶּן-שִׁדְיָאוֹר:

רֹאשׁ שִׁבְט שְׁמַעוֹן - שְׁלֹמִיאֵל בֶּן-צוּרִישַׁדִי:

לְשִׁמְעוֹן שְׁלֹמִיאֵל בֶּן-צוּרִישַׁדִי:

רֹאשׁ שִׁבְט יְהוּדָה - נַחֲשׁוֹן בֶּן-עַמִּינָדָב:

לְיְהוּדָה נַחֲשׁוֹן בֶּן-עַמִּינָדָב:

רֹאשׁ שִׁבְט יִשְׂשַׁכָּר - נַתָּנָאֵל בֶּן-צוּעָדָר:

לְיִשְׂשַׁכָּר נַתָּנָאֵל בֶּן-צוּעָדָר:

רֹאשׁ שִׁבְט זְבולוֹן - אֱלִיאָב בֶּן-חִלּוֹן:

לְזְבוּלוֹן אֱלִיאָב בֶּן-חִלּוֹן:

בְּנֵי שֶׁל יוֹסֵף הַתְּחַלְקוּ לְשׁוֹנֵי שִׁבְטִים,
 וְרֹאשֵׁי שְׁנֵיהֶם יִשְׁתַּחֲפּוּ: רֹאשׁ שִׁבְט אֶפְרַיִם
 - אֱלִישַׁמַּע בֶּן-עַמִּיהוּד, וְרֹאשׁ שִׁבְט מְנַשֶּׁה -
 גַּמְלִיאֵל בֶּן-פְּדָהצוֹר.

לְבְנֵי יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם אֱלִישַׁמַּע בֶּן-עַמִּיהוּד
 לְמְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן-פְּדָהצוֹר:

- יא לְבַנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גְּדֵעֲנִי: ראש שבט בנימין - אבידן בן־גדעני.
- יב לְדָן אַחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדַּי: ראש שבט דן - אחיעזר בן־עמישדי.
- יג לְאֲשֵׁר פִּגְעִיאֵל בֶּן־עֶכְרֹן: ראש שבט אשור - פיגעיאל בן־עכרון.
- יד לְגָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל: ראש שבט גד - אליסף בן־דעואל.
- טו לְנַפְתָּלִי אַחִירַע בֶּן־עֵינָן: ראש שבט נפתלי - אחירע בן־עינן.
- טז אֵלֶּה קְרוּאֵי הָעֵדָה נְשִׂאֵי מִטּוֹת אֲבוֹתָם רֵאשֵׁי אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל הֵם: אלה קרואי העדה נשיאי מטות אבותם ראשי אלפי ישראל הם.

הַמִּפְקָד מִתְחִיל

מִשָּׁה וְאַהֲרֹן וְנָשִׂאֵי הַשְּׂבָטִים סוֹפְרִים אֶת הַגְּבָרִים מִגִּיל עֶשְׂרִים וּמַעֲלָה, שָׁל שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׂבָטֵי יִשְׂרָאֵל, חוּץ מִשְׂבַּט לֵוִי.

- יז וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נָקְבוּ בְּשֵׁמוֹתַי: מִשָּׁה וְאַהֲרֹן קָרְאוּ לְשְׁנַיִם־עָשָׂר הַנְּשִׂאִים, שְׁשִׁמּוֹתֵיהֶם נִזְכְּרוּ קֹדֶם לָכֵן.
- יח וְאֵת כָּל־הָעֵדָה הִקְהִילוּ בְּאַחַד לַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי וַיַּתְלִדּוּ עַל־מִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבוֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה לְגַלְגֹּלְתָם: בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי אָסְפוּ אֶת כָּל הַגְּבָרִים בְּנֵי הָעֶשְׂרִים וּמַעֲלָה, שְׂאוֹתָם נִצְטוּ לְסִפּוֹר. כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵצִיג אֶת תְּעוּדוֹת הַיַּחֲסוּם שֶׁלוֹ, וְהִרְאָה לְאִיזָה שְׂבָט הוּא מִשְׁתַּיֵּךְ.

נְשִׂאוֹהֵבִים - סוֹפְרִים

לָמָּה אֱלֵקִים צָוָה לְסַפֵּר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְכִי לֹא יָדַע בְּדִיּוּק אֶת מִסְפָּרָם?

מִתְבָּרַר שֶׁסְפִירָה לֹא בָּאָה רַק כְּדֵי לְדַעַת אֶת הַמִּסְפָּר. חֲסַכְתֶּם פַּעַם כִּסְפִּי? נִכּוֹן שֶׁמִּדֵּי פַעַם בְּפַעַם אֶהְבַּתֶּם לְסַפֵּר אֶת הַכֶּסֶף? לֹא עֲשִׂיתֶם זֹאת כְּדֵי לְדַעַת כְּסֵף יֵשׁ לָכֶם, כִּי יִדְעַתֶּם בְּדִיּוּק אֶת סְכוּם הַכֶּסֶף שֶׁחֲסַכְתֶּם. הַסְפִירָה הַיָּא בְּטוּי שֶׁל חֲבִיבוֹת וְהַעֲרֹכָה, וְלִכְן הַחוֹסֵף סוֹפֵר נוֹשֵׁב וְנוֹשֵׁב אֶת הַכֶּסֶף שֶׁחֲסַכֶּךָ.

אֱלֵקִים צָוָה לְסַפֵּר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּדֵי לְבַטֵּא אֶת חֲבִיבוּתָם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵינָיו וְאֶת אֶהְבָּתוֹ לְעַם יִשְׂרָאֵל.

(על־פי מדרש תנחומא, פרשת במדבר, סימן ד. רש"י תחלת פרשת במדבר)

יט

**כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וַיִּפְקְדֵם
בְּמִדְבַר סִינַי:**

מֹשֶׁה עָשָׂה כְּפִי שְׁצִוָּה אוֹתוֹ אֱלֹקִים, וְהוּא
סִפֵּר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַר סִינַי.

כ
שני

**וַיְהִי בְּבִנְיַדְאוֹבֵן בְּכּוֹר יִשְׂרָאֵל תּוֹלְדוֹתֶם
לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתְכֶם בְּמִסְפַּר שִׁמּוֹת
לְגַלְגַּלְתֶּם כֹּל־זִכָּר מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה
וּמַעֲלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:**

וְזֶה מִסְפָּרָם שֶׁל בְּנֵי שִׁבְט רְאוּבֵן, בְּכוֹר בְּנָיו שֶׁל
יַעֲקֹב, הַגְּבָרִים בְּנֵי עֲשָׂרִים וּמַעֲלָה, הַנְּחֻשְׁבִים
יוֹצְאֵי צָבָא.

כא

**פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה רְאוּבֵן שֵׁשָׁה וְאַרְבָּעִים
אֶלֶף וַחֲמִשׁ מֵאוֹת:**

מִסְפָּרָם שֶׁל בְּנֵי שִׁבְט רְאוּבֵן - אַרְבָּעִים וְשֵׁשׁ
אֶלֶף וַחֲמִשׁ־מֵאוֹת.

כב

**לְבָנֵי שִׁמְעוֹן תּוֹלְדוֹתֶם לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית
אֲבֹתְכֶם פְּקֻדָּיו בְּמִסְפַּר שִׁמּוֹת לְגַלְגַּלְתֶּם
כֹּל־זִכָּר מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה כֹּל יֵצֵא
צָבָא:**

וְזֶה מִסְפָּרָם שֶׁל בְּנֵי שִׁבְט שִׁמְעוֹן, הַגְּבָרִים בְּנֵי
עֲשָׂרִים וּמַעֲלָה, הַנְּחֻשְׁבִים יוֹצְאֵי צָבָא.

כג

**פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה שִׁמְעוֹן תִּשְׁעָה וַחֲמִשִּׁים
אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת:**

מִסְפָּרָם שֶׁל בְּנֵי שִׁבְט שִׁמְעוֹן - תִּשְׁעָה
וַחֲמִשִּׁים וּשְׁלֹשׁ־מֵאוֹת.

כד

**לְבָנֵי גַד תּוֹלְדוֹתֶם לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית
אֲבֹתְכֶם בְּמִסְפַּר שִׁמּוֹת מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה
וּמַעֲלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:**

וְזֶה מִסְפָּרָם שֶׁל בְּנֵי שִׁבְט גַּד, הַגְּבָרִים בְּנֵי
עֲשָׂרִים וּמַעֲלָה, הַנְּחֻשְׁבִים יוֹצְאֵי צָבָא.

כִּמוֹ שְׂאֵמָא אוֹהֶבֶת

איך הספירה של בני ישראל מבטאת את חבתו של הבורא אליהם, והלוא בספירה סופרים את כלם בשונה - משה רבנו, הגדול מכלם, הוא אחד, והאישה הנחות ביותר אף היא אחד?

אֵלָּא נִקְדָּה זו דִּוְקָא היא המבטאת את החבה המיוחדת. לפעמים אֶנְחֵנו מְשַׁבְּחִים אֶדָם על יְתֵרוֹן מִיְחָד שַׁיֵּשׁ לוֹ: הָאֶחָד חָכָם, הַשְּׁנִי טוֹב לֵב, הַשְּׁלִישִׁי חַרוֹץ, הָרְבִיעִי מְצַחִיק, וְכָךְ הֵלָא. אֲבָל יֵשׁ מִשְׁהוּ שְׁהוּא מַעַל כֹּל הַתְּכוּנוֹת הָאֵלֶּה. כִּמוֹ אֵמָא שְׂאֵמֶרְת: "יֵשׁ לִי חֲמִשָּׁה יְלָדִים". היא אוהבת כל אחד ואחד מהם, לא בשל התכונות המיוחדות של כל ילד, אֵלָּא מִפְּנֵי שְׁהוּא הַיְלָד שְׁלֵה.

כָּךְ אֱלֹקִים אוהב כל אחד ואחד מעם ישראל - על עצם היותם יהודים, בני אברהם יצחק ויעקב. החבה הזאת מתבטאת בספירה של עם ישראל.

(על־פי הרבי מליובאוויטש, לקוטי שיחות, כרך ח, עמוד 1)

- כה פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה גַד חֲמוֹשֶׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים:
- מספרם של בני שבט גד - ארבעים וחמשה אלף ושש מאות וחמשים.
- כו לְבָנֵי יְהוּדָה תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפָּר שְׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:
- ונה מספרם של בני שבט יהודה, הגברים בני עשרים ומעלה, הנחשבים יוצאי צבא:
- כז פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה יְהוּדָה אַרְבַּעַה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת:
- מספרם של בני שבט יהודה - שבעים וארבעה אלף ושש מאות.
- כח לְבָנֵי יִשְׂשָׁכָר תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפָּר שְׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:
- ונה מספרם של בני שבט יששכר, הגברים בני עשרים ומעלה, הנחשבים יוצאי צבא:
- כט פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה יִשְׂשָׁכָר אַרְבַּעַה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת:
- מספרם של בני שבט יששכר - חמשים וארבעה אלף וארבע מאות.
- ל לְבָנֵי זְבוּלֹן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפָּר שְׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:
- ונה מספרם של בני שבט זבולון, הגברים בני עשרים ומעלה, הנחשבים יוצאי צבא:
- לא פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה זְבוּלֹן שִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת:
- מספרם של בני שבט זבולון - חמשים ושבעה אלף וארבע מאות.
- לב לְבָנֵי יוֹסֵף לְבָנֵי אֶפְרַיִם תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפָּר שְׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:
- ונה מספרם של בני שבט אפרים, בנו של יוסף, הגברים בני עשרים ומעלה, הנחשבים יוצאי צבא:
- לג פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה אֶפְרַיִם אַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמִשׁ מֵאוֹת:
- מספרם של בני שבט אפרים - ארבעים אלף וחמש מאות.
- לד לְבָנֵי מְנַשֶּׁה תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפָּר שְׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:
- ונה מספרם של בני שבט מנשה, הגברים בני עשרים ומעלה, הנחשבים יוצאי צבא:
- לה פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה מְנַשֶּׁה שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּמֵאוֹתָיִם:
- מספרם של בני שבט מנשה - שלושים ושניים אלף ומאתים.

סופרים יהלומים

שָׁבָהּם בְּאֵרוֹן הַיְמָנִי, בִּקְשׁ אָבָא, וְהַצְבִּיעַ עַל שׁוֹרֵת אֲרָגָזִים.

יַעֲלֵ הוֹצִיָּאָה אֲרָגָז אַחֲרֵי אֲרָגָז וְסִדְרָה אֶת תְּכוּלָתוֹ בְּאֵרוֹן. הָיוּ שָׁם שְׂרָשְׁרוֹת, טַבְּעוֹת, צְמִידִים וְעִגְלִים, בְּמִגּוֹן צְבָעִים מְרֵהִיבִים.

הִיא חֲזָרָה לַמַּחְסָן וְרָאָתָה אֶת אָבָא אוֹחֵז מַגָּשׁ קֶטָן וְסוֹפֵר אֶת הַתְּכַשִּׁיטִים שֶׁבּוֹ אֶחָד־אֶחָד. הוּא רָשָׁם בְּפִנְקֶסוֹ אֶת מִסְפָּרָם, וְאָז הִכְנִיס אֶת הַמַּגָּשׁ

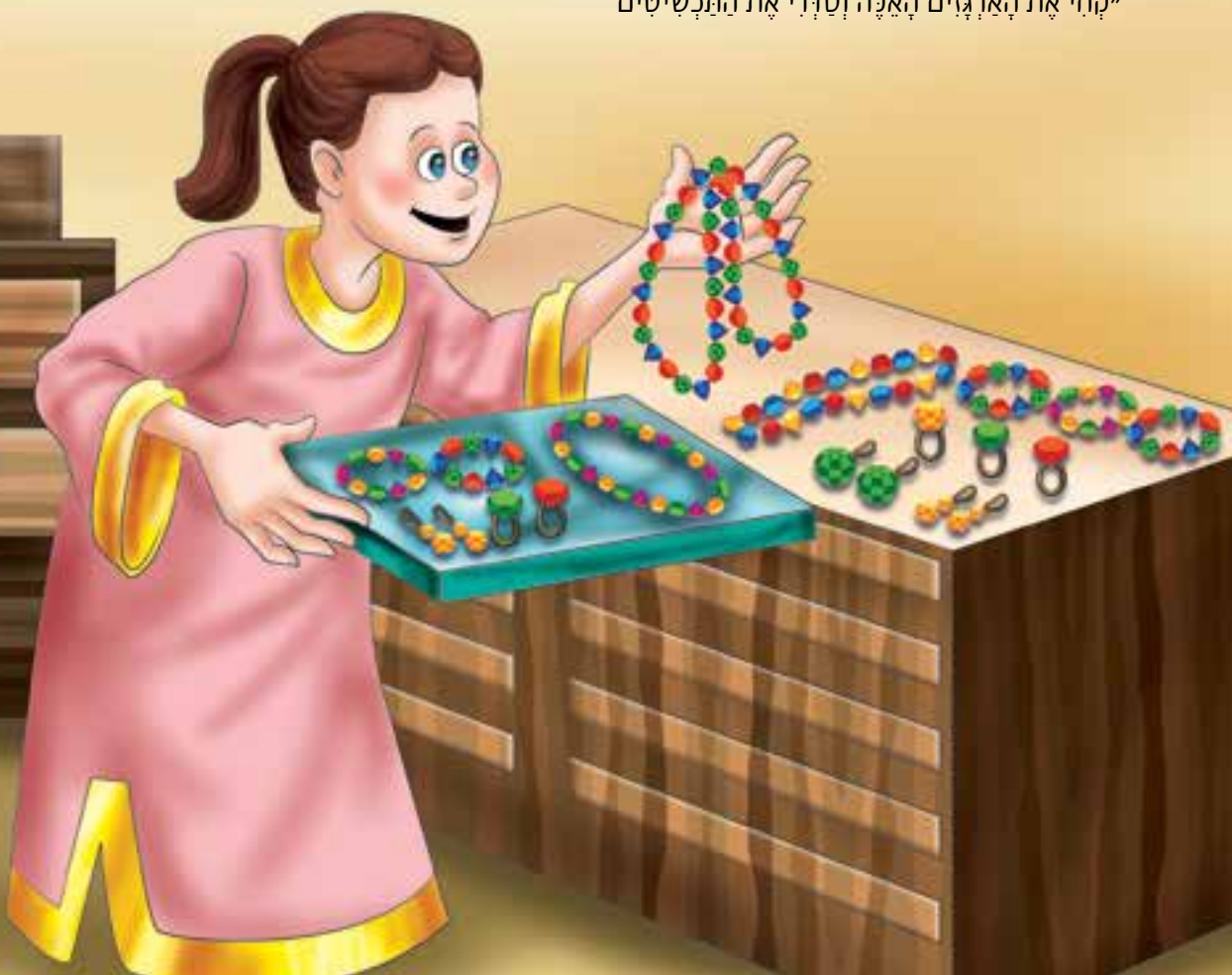
”יַעֲלֵ, מָחָר יֵשׁ לָךְ חִפְשׁ מֵהַלְמוּדִים. רוֹצֶה לְלַכֵּת עִם אָבָא וְלַעְזֹר לוֹ בְּחֻנּוֹת?” הִצִּיעָה אִמָּא.

”בְּטַח!” קָרָאָה יַעֲלֵ בְשִׂמְחָה וְעֵינֶיהָ נִצְצוּ. הִיא אוֹהֶבֶת מְאֹד לִהְיוֹת בְּחֻנּוֹת הַתְּכַשִּׁיטִים שֶׁל אָבָא.

בְּבִקְרֵ הַכִּינָה אִמָּא לַיַּעֲלֵ אֶת הַכָּרִיךְ שֶׁהִיא אוֹהֶבֶת, וְהִיא יִצְאָה עִם אָבָא לְחֻנּוֹת. ”בּוֹאִי”, אָמַר אָבָא, ”עֲזְרִי לִי לְהוֹצִיא מֵהַמַּחְסָן אֶת הַתְּכַשִּׁיטִים וְלִסְדֹּר אוֹתָם בְּאֵרוֹנוֹת הַתְּצוּגָה”.

יַעֲלֵ נִכְנְסָה לַמַּחְסָן וְעֵינֶיהָ הִבִּיטוּ סָבִיב בְּהִתְרַגְּשׁוֹת. הַכֵּל פֶּה נוֹצֵץ וּמְבָרִיק. כָּל־כֵּךְ הִרְבָּה תְּכַשִּׁיטִים בְּהִמּוֹן צְבָעִים וְצוּרוֹת!

”קַחִי אֶת הָאֲרָגָזִים הָאֵלֶּה וְסִדְרִי אֶת הַתְּכַשִּׁיטִים

ואַכְנִים יְקָרוֹת, וְאֵלֶּה עוֹלָיִם הוּן רַב. לָכֵן אֲנִי סוֹפֵר
אוֹתָם אֶחָד-אֶחָד, כִּי אֵלֶּה יְקָרִים מְאֹד.”

אֵת הַמִּשְׁלֵל הַזֶּה נִתְּנוּ חַכְמֵינוּ זְכוּרָנָם לְבָרָכָה, כְּדִי
לְהַסְבִּיר מִדּוּעַ אֱלֹקִים צָוָה שׁוֹב וְשׁוֹב לְסַפֵּר אֵת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר. כָּל אֶחָד וְאֶחָת מֵעַם יִשְׂרָאֵל
הוּא כְמוֹ יְהוֹם יְקָר עֶרְבֹ, וְלָכֵן אֱלֹקִים סוֹפֵר
אוֹתָם אֶחָד-אֶחָד, כְּשֵׁם שְׁסוּפְרֵי יְהוֹמִים.

(על־פי בְּמִדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה ד, סִימָן ב)

לַחֲנוּת וְהֵנִיחַ אֵת הַתְּכֵשִׁיטִים בְּזִהְרֹת בְּאֶרֶן
הַתְּצוּגָה.

”לָמָּה סִפַּרְתָּ רַק אֵת הַתְּכֵשִׁיטִים שֶׁבִּמְגֹשׁ הַזֶּה
וְלֹא אֵת אֵלֶּה שֶׁהָיוּ בְּאֶרְגָּזִים שְׂאֵנֵי הוֹצֵאתִי?”
הַתְּעַנִּינָה יַעֲלֵ.

אָבָא חֵיךְ וְהַסְבִּיר: ”הַתְּכֵשִׁיטִים שֶׁאֵת הוֹצֵאת
עֲשׂוּיִים מְזַכְכֵּית צְבָעוֹנִית. אֲמִנָּם הֵם נוֹצְצִים
וּמְבְרִיקִים, אָבָל עֶרְכָּם אֵינוֹ גְּדוֹל. לָכֵן לֹא חָשׁוּב
לִי לְסַפֵּר אוֹתָם וְלְדַעַת בְּדִיוֹק כְּמָה יֵשׁ שָׁם. אָבָל
הַתְּכֵשִׁיטִים שֶׁהוֹצֵאתִי עִכְשָׁו מְשַׁבְּצִים יְהוֹמִים

- לו לבני בנימן תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמת מִבֵּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:
- לז פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה בְּנִימֵן חֲמֵשֶׁה וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וָאַרְבַּע מֵאוֹת:
- לח לבני דן תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמת מִבֵּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:
- לט פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה דָן שְׁנַיִם וּשְׁשִׁים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת:
- מ לבני אשר תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמת מִבֵּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:
- מא פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה אֲשֶׁר אֶחָד וָאַרְבַּעַיִם אֶלֶף וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת:
- מב בני נפתלי תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמת מִבֵּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:
- מג פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה נַפְתָּלִי שְׁלֹשָׁה וְחֲמֵשִׁים אֶלֶף וָאַרְבַּע מֵאוֹת:
- מד אֵלֶּה הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְנִשְׂיֵאֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר אִישׁ אִישׁ אֶחָד לְבֵית־אֲבֹתָיו הָיוּ:
- וְזֶה מִסְפָּרָם שֶׁל בְּנֵי שִׁבְט בְּנִימֵן, הַגְּבֻרִים בְּנֵי עֶשְׂרִים וּמַעֲלָה, הַנְּחֻשְׁבִים יוֹצְאֵי צָבָא:
- מִסְפָּרָם שֶׁל בְּנֵי שִׁבְט בְּנִימֵן - שְׁלוֹשִׁים וְחֲמֵשֶׁה אֶלֶף וָאַרְבַּע־מֵאוֹת.
- וְזֶה מִסְפָּרָם שֶׁל בְּנֵי שִׁבְט דָּן, הַגְּבֻרִים בְּנֵי עֶשְׂרִים וּמַעֲלָה, הַנְּחֻשְׁבִים יוֹצְאֵי צָבָא:
- מִסְפָּרָם שֶׁל בְּנֵי שִׁבְט דָּן - שְׁשִׁים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וּשְׁבַע־מֵאוֹת.
- וְזֶה מִסְפָּרָם שֶׁל בְּנֵי שִׁבְט אֲשֶׁר, הַגְּבֻרִים בְּנֵי עֶשְׂרִים וּמַעֲלָה, הַנְּחֻשְׁבִים יוֹצְאֵי צָבָא:
- מִסְפָּרָם שֶׁל בְּנֵי שִׁבְט אֲשֶׁר - אַרְבַּעַיִם וְאַחַד אֶלֶף וְחֲמֵשׁ־מֵאוֹת.
- וְזֶה מִסְפָּרָם שֶׁל בְּנֵי נַפְתָּלִי, הַגְּבֻרִים בְּנֵי עֶשְׂרִים וּמַעֲלָה, הַנְּחֻשְׁבִים יוֹצְאֵי צָבָא:
- מִסְפָּרָם שֶׁל בְּנֵי שִׁבְט נַפְתָּלִי - חֲמֵשִׁים וְשְׁלוֹשָׁה אֶלֶף וָאַרְבַּע־מֵאוֹת.
- זֶה מִסְפָּרָם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׂאוֹתָם סָפְרוּ מִטָּה, אַהֲרֹן וּשְׁנַיִם־עָשָׂר נְשִׂאֵי הַשְּׁבָטִים.

הַמִּסְפָּר הַכּוֹלֵל שֶׁל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּסְפְּרוּ לְפִי שִׁבְטֵיהֶם, הַגְּבֵרִים מִגִּיל עֶשְׂרִים וּמַעְלָה, הַנְּחָשָׁבִים יוֹצְאֵי צָבָא:

וַיְהִי כָּל־פְּקוּדֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתָם מִמֵּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל־יָצָא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל:

מה

סך הכל של הנספרים הוא שש-מאות ושלוש מאות אלף וחמשים.

וַיְהִי כָּל־הַפְּקוּדִים שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְחֲמִשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים:

מו

הלוויים, בני שבט לוי, לא נספרו בספירה זו.

וְהַלְוִיִּם לַמִּטָּה אֲבֹתָם לֹא הִתְּפַקְדוּ בְּתוֹכָם:

מז

מְשַׁרְתֵי הַמִּשְׁכָּן

בני שבט לוי נבחרים לעבודת המשכן. הם ממנים על הקמתו ופרוקו לצורך המסעות במדבר. הם אינם נספרים בספירה הכללית, אלא בנפרד.

אֵלֶּיךָ דָּבַר אֵל מֹשֶׁה וַאֲמַר לוֹ:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

מח

אֵת בְּנֵי שִׁבְט לְוִי אֵל תִּסְפֹּר בְּסִפְרָה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

אֵךְ אֶת־מִטַּה לְוִי לֹא תִּפְקֹד וְאֶת־דְּאִשָּׁם לֹא תִשָּׂא בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

מט

עליך למנות את הלוויים לממנים על המשכן ועל כל הכלים שבו. כאשר בני ישראל יצאו למסע, בני שבט לוי ישאו את חלקי המשכן ואת כליו, וכאשר יחנו - הם יעבדו בו, ויקבעו את אהליהם סביבו.

וְאִתָּה הַפְּקֹד אֶת־הַלְוִיִּם עַל־מִשְׁכַּן הָעֵדוּת וְעַל כָּל־כְּלָיו וְעַל כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ הַמָּה יִשְׂאוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־כְּלָיו וְהֵם יִשְׁרְתוּהוּ וְסָבִיב לַמִּשְׁכָּן יִחַנוּ:

נ

עֲבוֹדַת שְׂרָשִׁים

אתם מכירים היטב את סבא וסבתא שלכם: אצל מי היו הסבא והסבתא שלכם? ומי היו אבותיכם לפני מאה ומאתים שנה? לפעמים ילדים עושים 'עבודת שרשים', לגלות את שרשי המשפחה, וזה תמיד מרתק ומרגש. פתאום אתם רואים לאיזו משפחה מפארת ועתיקה נולדתם.

משפחות בעם ישראל הקפידו לרשם את ה'יחוס' - מי היו אבות המשפחה בדורות הקודמים. כך היה קשאלקים צוה לספר את בני ישראל - כל משפחה הציגה את 'ספר היחוס' שלה, שבו נרשמה השושלת המשפחתית עד אברהם אבינו.

(על-פי מכילתא, פרשת בא, פרשה ה. רש"י במדבר א, יח)

לִסְנֵי הַיְצִיָּאָה לְמִסְעֵי יִפְרְקוּ בְּנֵי שִׁבְט לְוֵי אֶת הַמִּשְׁכָּן, וְכֹאשֶׁר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַחֲנוּ - הֵם יְקִימוּ אוֹתוֹ מִחֲדָשׁ. בְּנֵי שִׁבְט לְוֵי בְּלֶבֶד מְרִשִּׁים לַעֲשׂוֹת זֹאת, וְאָדָם אַחֵר שֶׁיַּעֲשֶׂה מְלֹאכָה זוֹ דֵּינוּ מוֹת בְּיַד אֱלֹקִים.

וּבְנִסְעַת הַמִּשְׁכָּן יוֹרִידוּ אֹתוֹ הַלְוִיִּם וּבַחֲנֹת הַמִּשְׁכָּן יְקִימוּ אֹתוֹ הַלְוִיִּם וְהָיָה הַקָּרֵב יוֹמֵת:

נא

שְׁנַיִם-עָשָׂר הַשָּׁבָטִים יַחֲנוּ סָבִיב הַמִּשְׁכָּן, בְּאַרְבַּעַת צְדָדָיו, שְׁלוֹשָׁה שָׁבָטִים ('מַחֲנֶה') בְּכָל צֶדֶד. לְכָל שְׁלוֹשָׁה שָׁבָטִים יִהְיֶה דָגֵל שֶׁסָּבִיבוּ יִתְרַכְּזוּ.

וַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ עַל-מַחֲנֵהוּ וְאִישׁ עַל-דָּגְלוֹ לְצַבְאָתָם:

נב

בְּנֵי שִׁבְט לְוֵי יַחֲנוּ סָבִיב לְמִשְׁכַּן הָעֵדוּת וְלֹא לְהַקְפִּיד שֶׁלֹּא יִכְנָסוּ זָרִים לְאָזוֹר הַמִּשְׁכָּן, וְאָז לֹא יִהְיֶה כְּעַס עַל עַם יִשְׂרָאֵל. הַלְוִיִּים מְמַנִּים לְשֹׁמֵר עַל הַמִּשְׁכָּן מִכְּנִיסַת זָרִים.

וְהַלְוִיִּם יַחֲנוּ סָבִיב לְמִשְׁכַּן הָעֵדוּת וְלֹא יִהְיֶה קֶצֶף עַל-עֵדוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְשֹׁמְרוֹ הַלְוִיִּים אֶת-מִשְׁמַרְתּוֹ מִשְׁכַּן הָעֵדוּת:

נג

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כְּפִי שֶׁצִּוְּהָ אֱלֹקִים אֶת מִטְּהָ.

וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוְּהָ יְהוָה אֶת-מִטְּהָ בֵּן עָשׂוּ:

נד

סֵדֵר הַמַּחֲנוֹת

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שׁוֹמְרִים עַל סֵדֵר חֲנִיָּה קְבוּעַ בַּמִּדְבָּר, סָבִיב לְמִשְׁכָּן. מִמְּזָרְחַת לְמִשְׁכָּן מִתְמַקֵּם שִׁבְט יְהוּדָה, וְעַמּוֹ הַשָּׁבָטִים יִשָּׁשְׂכָר וְזַבּוּלוֹן.

אֱלֹקִים דִּבְּרָ אֶל מֹשֶׁה וְאָל אַהֲרֹן וְאָמַר לָהֶם:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר:

א
שְׁלוֹשִׁי

כָּל שִׁבְט יַחֲנֶה בַּמְּקוֹם הַמֵּיֻעָד לוֹ, שָׂבוּ יוֹנֵף דָּגְלוֹ נֶסֶל הַשָּׁבָט. הַמִּשְׁכָּן יִהְיֶה בְּמִרְכָּזוֹ, וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַחֲנוּ סָבִיבוֹ, בְּמִרְחָק שֶׁל אֲלָפִים אַמָּה (כְּקִילּוֹמֶטֶר).

אִישׁ עַל-דָּגְלוֹ בְּאוֹתוֹת לְבֵית אֲבֹתָם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאַהֲל-מוֹעֵד יַחֲנוּ:

ב

בְּצֵד מְזָרְחָת יַחֲנֶה שִׁבְט יְהוּדָה, וּנְשֵׂיאַ שִׁבְט יְהוּדָה הוּא נְחֻשׁוֹן בֶּן-עֲמִינָדָב.

וְהַחֲנִיִּם קִדְמָה מְזָרְחָה דָּגֵל מַחֲנֶה יְהוּדָה לְצַבְאָתָם וּנְשֵׂיאַ לְבָנֵי יְהוּדָה נְחֻשׁוֹן בֶּן עֲמִינָדָב:

ג

(ב,ב) בְּאוֹתוֹת: כָּל דָּגֵל יִהְיֶה לוֹ אוֹת, מִפְּהָ צְבוּעָה תְּלוּיָהּ בּוֹ. צְבָעוּ שֶׁל זֶה לֹא כְּצָבָעוּ שֶׁל זֶה. צָבַע כָּל אֶחָד כְּגוֹן אֲבִנּוֹ הַקְּבוּעָה בַּחֲשׂוֹן. וּמִתּוֹךְ כֶּף יִכִּיר כָּל אֶחָד אֶת דָּגְלוֹ.

מספר הגברים של שבט יהודה בגילי צבא הוא שבעים וארבעה אלף ושש-מאות.	ד וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבַּעַה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת:
לצדו יחנו בני שבט יששכר, ונשיאו הוא נתנאל בן-צווער.	ה וְהַחֲנִים עָלָיו מִטָּה יִשָּׁשְׁכָר וְנִשְׂיָא לְבְנֵי יִשָּׁשְׁכָר נַתְנָאֵל בֶּן־צוּעֵר:
מספר הגברים של שבט יששכר בגילי צבא - חמשים וארבעה אלף וארבע-מאות.	ו וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָּיו אַרְבַּעַה וְחַמְשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת:
כמוֹכּוֹ יַחְנֶה שָׁם שְׁבֵט זְבוּלוֹן, וְנִשְׂיָאוֹ הוּא אֶלְיָאֵב בֶּן־חִלּוֹן.	ז מִטָּה זְבוּלוֹן וְנִשְׂיָא לְבְנֵי זְבוּלוֹן אֶלְיָאֵב בֶּן־חִלּוֹן:
מספר הגברים של שבט זבולון בגילי צבא - חמשים ושבעה אלף וארבע-מאות.	ח וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָּיו שִׁבְעַה וְחַמְשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת:
מספר כל האנשים שנספרו במחנה יהודה - מאה ושמנים וששה אלף וששת-אלפים וארבע-מאות לצבאתם ראשונה יסעו:	ט כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה יְהוּדָה מֵאֵת אֶלֶף וְשִׁמְנִים אֶלֶף וְשֵׁשַׁת־אַלְפִים וְאַרְבַּע־מֵאוֹת לְצִבְאוֹתֶם רִאשׁוֹנָה יִסְעוּ:

מִתַּחַם מַחֲנֵה רְאוּבֵן

בצד דרום של המשכן חונה שבט ראובן, ועמו השבטים שמעון וגד.

מדרום למשכן יהיה מחנהו של שבט ראובן, ונשיאו הוא אליצור בן-שדיאור.	י דָּגַל מַחֲנֵה רְאוּבֵן תִּימְנָה לְצִבְאוֹתֶם וְנִשְׂיָא לְבְנֵי רְאוּבֵן אֶלְיָצוּר בֶּן־שְׁדִיאוֹר:
מספר הגברים של שבט ראובן בגילי צבא - ארבעים וששה אלף וחמש-מאות.	יא וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָּיו שִׁשָּׁה וְאַרְבַּעִים אֶלֶף וְחַמֵּשׁ מֵאוֹת:
לצדו יחנו בני שבט שמעון, ונשיאו הוא שלומיאל בן-צורישידי.	יב וְהַחֲנִים עָלָיו מִטָּה שְׁמֵעוֹן וְנִשְׂיָא לְבְנֵי שְׁמֵעוֹן שְׁלֹמִיאֵל בֶּן־צוּרִישִׁדִי:
מספר הגברים של שבט שמעון בגילי צבא - חמשים ותשעה אלף ושלוש-מאות.	יג וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם תִּשְׁעָה וְחַמְשִׁים אֶלֶף וְשָׁלֹשׁ מֵאוֹת:
כמוֹכּוֹ יַחְנֶה שָׁם שְׁבֵט גָּד, וְנִשְׂיָאוֹ הוּא אֶלְיָסָף בֶּן־רְעוּאֵל.	יד וּמִטָּה גָּד וְנִשְׂיָא לְבְנֵי גָּד אֶלְיָסָף בֶּן־רְעוּאֵל:

מספר הגברים של שבט גד בגילי צבא - ארבעים וחמשה אלה ושש-מאות וחמשים.

טו וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם חֲמֵשָׁה וָאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים:

מספר כל האנשים שנספרו במחנה ראובן - מאה וחמשים ואחד אלה וארבע-מאות וחמשים. המחנה הזה יוצא השני למסע, אחרי מחנה יהודה.

טז כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה רְאוּבֵן מֵאֵת אֶלֶף וְאַחַד וְחֲמִשִּׁים אֶלֶף וָאַרְבַּע־מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים לְצְבֹאתָם וְשָׁנִים יִסְעוּ:

כשיוצאים למסע, אחרי ששני המחנות מתחילים להתקדם, מתחיל לנוע גם שבט לוי, שנושא את המשכן וכליו. בזמן המסע יש להקפיד על הסדר של השבטים, כמו בשעת החניה.

יז וְנִסַּע אֹהֶל־מוֹעֵד מַחֲנֵה הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֵת כַּאֲשֶׁר יַחֲנוּ בֵּן יִסְעוּ אִישׁ עַל־יָדוֹ לְדַגְלֵיהֶם:

מתחם מחנה אפרים

בצד מערב של המשכן חונה שבט אפרים, ועמו השבטים מנשה ובנימין.

בצד המערבי של המשכן יהיה מחנהו של מחנה אפרים, ונשיאו הוא אלישמע בן-עמיהוד.

יח דָּגַל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם לְצְבֹאתָם יִמָּה וְנָשִׂיא לְבְנֵי אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמַע בֶּן־עַמִּיהוּד:

מספר הגברים של שבט אפרים בגילי צבא - ארבעים אלה וחמשה-מאות:

יט וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעִים אֶלֶף וְחֲמִשׁ מֵאוֹת:

מי כאן לוי

האם כל מי ששם משפחתו 'לוי' או 'הלוי' אכן שייך לשבט לוי? סביר להניח שכן. כי את שמות המשפחה 'לוי' או 'הלוי' בחרו לעצמם משפחות של לויים. יש עוד שמות משפחה מבהקים של לויים, למשל, ליון, לוינס, לוינסקי, לויטיו, הורביץ וסג"ל (סגן לכוחה) הן בדרך כלל משפחות לויים. בקרב יוצאי תימן משפחות ערוסי וקדיס הן משפחות לויים. בעדות המזרח הלויים בדרך כלל נושאים את השם 'לוי' או 'הלוי' (כמו המשורר המפרסם רבי יהודה הלוי). אבל יש לויים הנושאים שמות משפחה אחרים, שאינם בהכרח של לויים. לכן אי-אפשר לדעת מיהו לוי על-פי שם המשפחה בלבד.

- כ ועליו מטה מנשה ונשיא לבני מנשה
גמליאל בן-פדהצור:
- כא וצבאו ופקדיהם שנים ושלשים אלף
ומאתים:
- כב ומטה בנימין ונשיא לבני בנימין אבידן בן-
גדעני:
- כג וצבאו ופקדיהם חמשה ושלשים אלף
וארבע מאות:
- כד פל־הפקדים למחנה אפרים מאת אלף
ושמנת־אלפים ומאה לצבאתם ושלשים
יסעו:
- לצדו יחנו בני שבט מנשה, ונשיאו הוא
גמליאל בן-פדהצור.
- מספר הגברים של שבט מנשה בגילי צבא -
שלשים ושלשים אלף ומאתים.
- וכמו־כן בני שבט בנימין, ונשיאו הוא אבידן
בן-גדעני.
- מספר הגברים של שבט בנימין בגילי צבא -
שלשים וחמשה אלף וארבע־מאות.
- מספר כל האנשים שנספרו במחנה אפרים -
מאה ושמונה אלף ומאה. המחנה הזה יוצא
לדרך שלישי, אחרי שני המחנות הראשונים.

מתחם מחנה דן

מצפון למשכן חונה שבט דן, ועמו השבטים אשר ונסתלי.

- כה דגל מחנה דן צפנה לצבאתם ונשיא לבני
דן אחיעזר בן-עמישדי:
- כו וצבאו ופקדיהם שנים ושלשים אלף ושבע
מאות:
- כז והחנים עליו מטה אשר ונשיא לבני אשר
פגעיאל בן-עכרן:
- כח וצבאו ופקדיהם אחד וארבעים אלף
וחמש מאות:
- כט ומטה נפתלי ונשיא לבני נפתלי אחירע
בן-עינן:
- ל וצבאו ופקדיהם שלשה וחמשים אלף
וארבע מאות:
- מצפון למשכן יעמד מחנה דן, ונשיאו הוא
אחיעזר בן-עמישדי.
- מספר הגברים של שבט דן בגילי צבא -
שלשים ושלשים אלף ושבע־מאות.
- לצדו יחנו בני שבט אשר, ונשיאו הוא פגעיאל
בן-עכרן.
- מספר הגברים של שבט אשר בגילי צבא -
ארבעים ואחד אלף וחמש־מאות.
- וכמו־כן בני שבט נפתלי, ונשיאו הוא אחירע
בן-עינן.
- מספר הגברים של שבט נפתלי בגילי צבא -
חמשים ושלשה אלף וארבע־מאות.

חגיגת צבעים בדגלים

"אני מכינה את הדגל לשבט שלנו, שבט ראובן", אמרה אמה.

"אז הדגל שלנו יהיה בצבע אדם!", קראה מעכה.

"נכון", אמרה אמה. "צבע הדגל של כל שבט הוא כמו צבע האבן היקרה של השבט המשפחת בחשן שהכוהן הגדול נושא על חזהו", הסבירה אמה. "האבן שלנו נקראת אדם, והיא בצבע אדם".

"וזה יהיה רק בד אדם, בלי ציורים?", שאל אליאב.

"לא", ענתה אמה. "לכל שבט יש ציור מיוחד. אחרי שאגמור להכין את הבד ארקם עליו ציור של דודאים - הצמח שראובן מצא בשדה והביא אל לאה אמו".

"אמה, השמיכה שאת אורגת יפה מאוד. זה בשבילי?", שאלה מעכה.

"זו לא שמיכה", חיכה אמה. "זה דגל".

"דגל?!", התפללה מעכה. "מה זה דגל?!", שאל גם אליאב.

זה היה במדבר סיני. לפני קצת יותר משנה יצאו בני ישראל מארץ מצרים. הם קבלו את התורה בהר סיני ובנו את המשכן המרהיב, בית לאלקים.

ואז קבל משה רבנו צוויו מיוחד מאלקים - לעשות לכל אחד ואחד משנים-עשר שבטי ישראל דגל מיוחד וצבעוני. הדגל הזה יתנוסס מעל אזור החניה של השבט, וכאשר בני ישראל יצאו למסע, יצעד כל שבט אחר הדגל שלו.

נפתלי - דגל בצבע יוֹן בְּהִיר, ובו ציור של אֵילָה.
גד - דגל בצבעי שָׁחַר וּלְכוֹן מְעֻרָבִים, ובו ציור של
 מַחֲנֶה צְבָאִי.

אשר - דגל בצבע יָם, ובו ציור של עֵץ זַיִת.

אפרים ומנשה - דגל בצבע שָׁחַר. לְשֵׁבֶט אֶפְרַיִם
 הָיָה בוּ צִיּוֹר שֶׁל שׁוֹר, וּלְשֵׁבֶט מְנַשֶּׁה צִיּוֹר שֶׁל
 רֶאֶם.

בנימין - דגל ובו כָּל הַצְּבָעִים שֶׁל הַשְּׁבָטִים
 הָאֲחֵרִים, ובו ציור שֶׁל זֶאֵב.

(על־פי בַּמִּדְבָּר רָבָה, פְּרָשָׁה ב, סִמּוֹן ז)

מַעֲכָה וְאֵילָאָב רָצוּ הַחוּצָה לְסִפּוֹר לַחֲבָרֵיהֶם עַל
 הַדְּגָלִים. וּבִאֲמַת כָּל הַיְלָדִים דָּבְרוּ עַל הַדְּגָלִים
 הַצְּבָעוֹנִיִּים שֶׁיְהִיוּ עִכְשָׁו לְשְׁבָטִים.

וְכךָ נִרְאוּ הַדְּגָלִים שֶׁל הַשְּׁבָטִים הָאֲחֵרִים:

שמעון - דגל בצבע יָרֵק, ובו ציור שֶׁל הָעִיר שְׂכָם.
לוי - דגל בְּשֵׁלוֹשָׁה צְבָעִים: שְׁלִישׁ לָכוֹן, שְׁלִישׁ
 שָׁחַר וְשְׁלִישׁ אָדָם, ובו ציור הַחֲטָן.

יהודה - דגל בצבע תְּכֵלֶת, ובו ציור שֶׁל אַרְיֵה.

יששכר - דגל בצבע שָׁחַר נוֹטָה לְכַחַל כְּהָה, ובו
 צִיּוֹר שֶׁל שְׂמֵשׁ וְיֹרֵחַ.

זבולון - דגל בצבע לָכוֹן, ובו ציור שֶׁל סִפִּינָה.

דן - דגל בצבע כָּחַל, ובו ציור שֶׁל נַחֲשׁ.

